

REZULTATI NAŠEG POSLOVANJA GOVORE O STABILNOSTI I KONTINUIRANOM RAZVOJU

Ante MARKOV
JANAF d.d.
predsjednik Uprave

JANAF je 2009. godine proslavio dvije značajne obljetnice: 30 godina rada naftovoda i 35 godina od osnivanja tvrtke. Odlični rezultati koji su ostvareni upravo u toj, slavljeničkoj godini, ali i brojni planovi za razvoj poslovanja u budućnosti bili su razlog da za ovaj broj razgovaramo s predsjednikom Uprave JANAF-a, gosp. Antom MARKOVIM.

Prevezeno je ukupno 6,9 milijuna t nafte, što je za 9,2% više od istog razdoblja prethodne godine i za 1,8% više od planirane razine transporta. Krajem 2008. godine JANAF je ponovno počeo transportirati naftu za rafineriju u Bosanskom Brodu te su tijekom 2009. prevezene značajno veće količine od planiranih.

Prihodi od transporta nafte, mjereno u američkim dolarima, veći su za 18,8% u odnosu na prethodnu godinu i za 3,7% u odnosu su na plan, kao rezultat većeg obujma transporta i promjena u strukturi tržišta. Mjereno u kunama, prihodi od transporta nafte veći su za 28,3% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine i za 19,6% od planiranih prihoda. Na veći porast prihoda u kunama utjecao je porast tečaja američkog dolara.

Prihodi od skladištenja nafte višestruko su veći od planiranih i od ostvarenih prihoda u prethodnoj godini. Prihodi od skladištenja derivata, mjereni u kunama, veći su od ostvarenih u prethodnoj godini za 10,2%, a za 9,1% su veći od plana, kao rezultat proširenja djelatnosti na nove kupce kupnjom Terminala Žitnjak u Zagrebu sredinom godine. Prihodi od skladištenja nafte čine 26,7% prihoda od temeljne djelatnosti.

Ukupno su ostvareni prihodi u iznosu od 464,9 mil. kuna, što je za 25,2% više nego u prethodnoj godini i za 139,3 mil. kuna ili 42,8% više od planiranih prihoda. Posebno nam je važna dobit od 119 mil. kuna (za više od dva puta veća nego prethodne godine) koja će se koristiti za financiranje značajnih investicija u ovoj godini.

Prošlo je više od dvije godine od Vašeg izbora (14. veljače 2008) za predsjednika Uprave JANAF-a. Što smatrate Vašim najvećim uspjehom na čelu tvrtke u protekle dvije godine, odnosno što bi vrijedilo izdvojiti?

Uvijek je vrlo nezahvalno govoriti o vlastitim uspjesima. Zapravo, najbolje je kada rezultati poslovanja tvrtke kojoj ste na čelu govore o tome je li vaša poslovna politika uspješna ili ne. U mojem slučaju, rezultati poslovanja JANAF-a u posljednje dvije godine govore o stabilnosti i kontinuiranom razvoju tvrtke, o njezinoj likvidnosti u vremenu velike svjetske krize, o nastavku ostvarivanja planiranih investicija te o rastu prihoda i dobiti tvrtke. Sve navedeno najbolja je osnova za ocjenu mojih uspjeha u protekle dvije godine.

Kako su u većini hrvatskih tvrtki poznati završni računi iz prethodne godine, kako je poslovna 2009. završila za JANAF?

JANAF je prošle godine zabilježio najbolje poslovne rezultate u posljednjih petnaestak godina.

'JANAF je prošle godine zabilježio najbolje poslovne rezultate u posljednjih petnaestak godina. Prevezeno je ukupno 6,9 mil. t nafte, što je za 9,2% više od istog razdoblja prethodne godine i za 1,8% više od planirane razine transporta.'

Kako biste Vi i ostali članovi Uprave te predstavnici vlasnika ocijenili te podatke?

Kako sam već naglasio, vezano za poslovanje u 2009. godini, mogu izraziti iznimno zadovoljstvo i Uprave i naših vlasnika budući da su 2009. ostvarili najbolji poslovni rezultati JANAF-a u posljednjih petnaestak godina. Oni omogućavaju daljnji razvoj tvrtke, izgradnju planiranih objekata, a nadalje ulaganja u sigurnost transporta i skladištenja te zaštitu okoliša. Time će se ujedno osigurati budućnost tvrtke i novi poslovi za inženjering, građevinska i metaloprerađivačka poduzeća.

JANAF je bio 'lider' u hrvatskim energetske tvrtkama što se tiče investicija u prošloj godini. Bilo je predviđeno ostvarivanje brojnih planova pa je bilo izjava da čak i nedostaje sredstava. No, jedan dio sredstava dobiven je na osnovi dokapitalizacije koju je provela Hrvatska agencija za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata. Kako su financirani svi ti projekti, iz sredstava dokapitalizacije ili pak u suradnji s bankama, poslovnim partnerima i sl?

Do sada su sve naše investicije tijekom 2009. i prvih mjeseci 2010. godine financirane vlastitim sredstvima. Prvu dokapitalizaciju smo proveli i imamo osigurana sredstva za iduće dvije godine za dovršetak izgradnje skladišnih kapaciteta za naftu i naftne derivate. No, sada već razmišljamo o mogućem načinu financiranja druge faze našega investicijskog ciklusa kroz dokapitalizaciju, kreditno zaduženje ili fondove Europske unije. U svakom slučaju, odluka o tome je na našem vlasniku. Danas je to samo inicijativa Uprave.

Vaša suradnja s HANDA-om je intenzivna, no bilo je glasina o nekim nesuglasicama. Odvija li se ta suradnja kako treba i dolazi li uistinu do nekih poteškoća?

Ne postoje nikakve poteškoće i nesuglasice u suradnji između JANAF-a i HANDA-e. HANDA je sudjelovala u prvoj dokapitalizaciji i ona kao državna agencija mora osigurati skladištenje državnih zaliha nafte i naftnih derivata. Budući da u Hrvatskoj ne postoji raspoloživih kapaciteta za skladištenje državnih zaliha, oni se moraju izgraditi u najkraćem mogućem roku, jer se do 31. srpnja 2012. godine moraju formirati zalihe nafte i naftnih derivata do razine od najmanje 90-dnevne potrošnje. Prema posebnom propisu ministra gospodarstva, rada i poduzetništva o regionalnom rasporedu, temeljenom na Zakonu o tržištu nafte i naftnih derivata, u Hrvatskoj se trebaju izgraditi skladišni kapaciteti od 480 000 m³ za sirovu naftu i 260 000 m³ za derivate. Pri tome je propisom utvrđeno da JANAF izgradi veći dio spomenutih kapaciteta na svojim terminalima u Omišlju, Sisku i Zagrebu.

Dokapitalizacijom je HANDA učinila dvije dobre stvari: dobro je uložila novac, budući da je u roku

šest mjeseci dobila više nego što je uložila, jer je dionica JANAF-a narasla za 30%. Istovremeno je HANDA postala partner koji će radi sigurnosti opskrbe stanovništva i gospodarstva derivatima u slučaju kriznih situacija trebati dugoročno ugovoriti skladištenje nafte i derivata s JANAF-om. Iz navedenog je vidljivo kako smo s HANDA-om poslovni partneri i suradnici.

Kakvo je stanje projekta izgradnje spremničkog prostora u Sisku? Je li riješen problem komunalnih doprinosa koje je zahtijevala lokalna samouprava?

Od planiranih 400 mil. kuna investicija u 2010. godini, gotovo 160 mil. kuna namijenjeno je za investicije na Terminalu Sisak i to u vidu proširenja spremničkih kapaciteta za naftu te za modernizaciju sustava na samom Terminalu. Naime, u 2010. godini se nastavlja s gradnjom dva spremnika za naftu (160 000 m³) koja je započela u 2008, a u ovom tromjesečju se očekuje početak gradnje tri nova spremnika za naftu, kapaciteta svakog po 80 000 m³.

Inače, razvojni plan dogradnje - rekonstrukcije spremničkog prostora Terminala Sisak sastoji se od tri faze, a ukupno se treba izgraditi sedam novih spremnika za naftu, tj. 560 000 m³ spremničkog kapaciteta s pripadajućom infrastrukturom za potrebe HANDA-e, reverzibilnog transporta i komercijalnog skladištenja.

Vjerujem da je problem komunalnih doprinosa uglavnom riješen i da će lokalna zajednica dobiti značajna sredstva za svoj razvoj, ali nije realno očekivati da JANAF plaća više nego što je moguće naplatiti od budućih korisnika i da gradi neisplative projekte zbog visokih doprinosa, naknada, renti i sličnih davanja.

U kontekstu Siska nužno treba spomenuti i početak gradnje spremnika na Terminalu Omišalj što se očekuje krajem ove godine i nastaviti će se kroz nekoliko narednih godina jer cjelokupan projekt obuhvaća faznu izgradnju osam spremnika za naftu ukupnog kapaciteta 640 000 m³ i 100 000 m³ spremnika za derivate.

Ovisno o budućoj potražnji, a danas imamo ozbiljnih najava, gradit će se i spremnici za naftu na terminalima u Slavonskom Brodu i Virju te modernizirati neki terminali za derivate na lokacijama uz dalmatinsku obalu blizu Splita i Zadra.

U svakom slučaju sve ide prema zacrtanim razvojnim planovima.

Čitateljima časopisa EGE je vrlo dobro poznata cjelokupna JANAF-ova poslovna politika. Naime, u proteklih nekoliko godina pisali smo o gradnji novih skladišnih kapaciteta, projektima modernizacije, podmorskom prijelazu naftovoda na Krk i nizu drugih planova i ideja, no kako je po-

'Naše poslovanje za sada ničim nije ugroženo te se nadamo kako ćemo i ove godine ostvariti dobre poslovne rezultate.'

'Od planiranih 400 mil. kuna investicija u 2010. godini, gotovo 160 mil. kuna namijenjeno je za investicije na Terminalu Sisak i to u vidu proširenja spremničkih kapaciteta za naftu te za modernizaciju sustava na samom Terminalu. Naime, u 2010. godini se nastavlja s gradnjom dva spremnika za naftu (160 000 m³) koja je započela u 2008, a u ovom tromjesečju se očekuje početak gradnje tri nova spremnika za naftu, kapaciteta svakog po 80 000 m³.'

'Svjesni smo kako će ovo biti teška godina za gospodarstvo, ali JANAF upravo putem svojih ulaganja doprinosi zapošljavanju mnogih poduzeća posebno iz sektora graditeljstva, metaloprerađivačke industrije i brojnih drugih tvrtki dobavljača.'

'Želja nam je biti dobar primjer drugim tvrtkama u Hrvatskoj te svojim potencijalom i konkretnim projektima doprinijeti izlasku iz krize i dinamiziranju razvoja gospodarstva, posebno rastu izvoza roba i usluga.'

sljednji prilog bio prije gotovo šest mjeseci (EGE 5/2009), sigurno ima i nekih novosti.

Što se tiče 2010. godine, mogu reći kako nastavljam s već prethodno najavljenim investicijama. Svjesni smo kako će ovo biti teška godina za gospodarstvo, ali JANAF upravo putem svojih ulaganja doprinosi zapošljavanju mnogih poduzeća posebno iz sektora graditeljstva, metaloprerađivačke industrije i brojnih drugih tvrtki dobavljača. Pored spomenutog razvoja u Sisku i Omišlju, spremamo se i na veće zahvate rehabilitacije naftovoda koji je star 30 godina, ali nakon rezultata ispitivanja i ocjena stanja. Pojedine dionice naftovoda koji ima 622 km negdje ćemo mijenjati i u potpunosti. Postoji mogućnost da se radi i paralelna cijev od Omišlja do Siska, odnosno tzv. protočnost u oba smjera u jednoj cijevi zamijenila bi se na način da svaka cijev ima jedan pravac, što je znatno sigurnije. Također, budući da smo veliki potrošači električne energije, pokrenuli smo i rad tima za obnovljive izvore. Na taj ćemo način pokušati maksimalno iskoristiti obnovljive izvore energije na našim terminalima. Obično se naftne tvrtke doživljavaju kao onečišćivači, ali želimo biti i jesmo ekološki svjesni.

Kao što sam već istaknuo, trenutačno nemamo slobodnih kapaciteta za sirovu naftu i derivate, a imamo potražnju za njima. Partneri koji posluju s nama već su iskazali interes za tim kapacitetima i potpisali su s nama predugovore. Isključivo na temelju unaprijed ugovorenog posla idemo u gradnju spremnika. Jako puno tradera zainteresirano je za skladištenje ili zajedničko ulaganje, ali pošto smo likvidni, ne ulazimo u zajednička ulaganja, nego sami gradimo skladišta i dajemo ih korisnicima na dugoročno korištenje.

Prije nekoliko mjeseci obavijestili smo javnost kako nam je želja da u okviru JANAF-ovih infrastruktura u Sisku i Omišlju napravimo spot-tržište nafte i naftnih derivata za Jugoistočnu i Srednju Europu. To bi bila svojevrsna burza, gdje bi se okupljala ponuda i potražnja za sirovom naftom, trgovalo se u realnom vremenu i realnom robom. Onda bismo uz naplatu skladišta imali benefit i od dobrog posla u sklopu spot-tržišta. To je projekt kojim bi JANAF napravio iskorak pozicionirajući se kao regionalna tvrtka.

Kada već spominjemo projekte, možete li nam reći koliki je udio domaće operative u njima, odnosno koliko u tome sudjeluju hrvatske projektantske, graditeljske, izvođačke i nadzorne tvrtke i ustanove?

Trenutno u razvoju projekata sudjeluje veliki broj domaćih tvrtki te nam je želja da one prepoznaju svoju priliku i uključe se u realizaciju naših investicija, ali i kao dobavljači roba i usluga za operativno poslovanje JANAF-a, čime bi se dinamizirao razvoj hrvatskog gospodarstva.

Slovite kao iznimno prosperitetna energetska tvrtka. No, kako se posvuda mogu primijetiti posljedice gospodarske krize, možete li reći kako se ona održava na Vaše poslovanje? Osjećate li promjene u poslovnom okruženju i kakve su one? Jesu li uvedene neke posebne mjere štednje, primjerice smanjivanje opsega investicija, ali i one 'najbolnije' kao što su smanjivanje plaća, broja djelatnika i sl?

Uglavnom smo zadovoljni sa stanjem na našem poslovnom tržištu s obzirom na to da trenutačno nemamo slobodne kapacitete za skladištenje nafte i naftnih derivata. Sklopljeni ugovori za transport nafte pokazuju da će i ta djelatnost pozitivno poslovati. Međutim, JANAF ulaže napore u razvoj novih projekata (Adriatic spot-tržište i dr) kako bi se upravo i transport nafte značajnije povećao u srednjoročnom razdoblju.

Također, nastavak investicijskog ciklusa tijekom prošle i ove godine odgovor je tvrtke na krizu te ćemo s takvom poslovnom politikom nastaviti i dalje.

Napominjem kako smo prošle godine i pored značajno povećanog obujma poslova i ulaganja, kao i ostvarenog visokog rasta dobiti i prihoda, a sukladno naputcima Vlade, smanjili plaće Upravi i direktorima kao i svim djelatnicima (koji imaju prava utvrđena Kolektivnim ugovorom) te je došlo i do smanjenja troškova vezanih uz još neke druge stavke kao što su marketing, donacije i sponzorstva, prezentacije tvrtke i sl. Naše poslovanje za sada ničim nije ugroženo te se nadamo kako ćemo i ove godine ostvariti dobre poslovne rezultate.

Možete li dati prognozu daljnjeg razvoja aktivnosti u hrvatskoj energetici i kako će se cijela gospodarska kriza odraziti na Vaše planove: od skladištenja nafte pa do razvoja tržišta derivata?

Moje prognoze su dobre jer, kako sam već istaknuo, očekujemo povećanje poslovnih prihoda, a ne njihov pad.

I za kraj, što biste još htjeli poručiti u vezi s daljnjim razvojem i Vaše tvrtke i cjelokupnog hrvatskog energetskog gospodarstva.

Sukladno pozitivnim financijskim rezultatima, možemo reći kako se naš model poslovanja pokazao dobrim sredstvom u borbi protiv krize i nezaposlenosti kapaciteta. U pravom smo trenutku odlučili odgovoriti na sve veće potrebe tržišta te vlastita sredstva ulagati u izgradnju novih skladišnih kapaciteta, modernizaciju cjelokupnog naftovodnog sustava i zaštitu okoliša kako bi svojim korisnicima pružili sigurnu uslugu, visoke kvalitete uz primjenu svjetskih tehnoloških standarda. Želja nam je biti dobar primjer drugim tvrtkama u Hrvatskoj te svojim potencijalom i konkretnim projektima doprinijeti izlasku iz krize i dinamiziranju razvoja gospodarstva, posebno rastu izvoza roba i usluga. ■